

Ministerul Administrației
Tipografia:
BRĂȘOVU, piața mare Nr. 22
Mășinile mecanice nu se pri-
mesch. Manuscrisurile nu se re-
scribită !
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primesc în Viena
Zuidhoff, Mosse, Haasenstein & Vogler
(Oldo Haas), Gervais, Schölk, Alois
Mundl, M. Duka, A. Oppel, J. Dom-
mayer; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Masi, Eckstein, Bernat;
în Frankfurt: G. J. Dorn; în Ham-
burg: A. Böhmer.
Prețul inserțiilor: o seriă
armonică pe o coloană 8 cr.
și 80 cr. șirbra pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
după tarife și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
sereă 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANULU LIV.

„Gazeta” este în să-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unu an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din ținu și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piațamare
Nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu, dusul în
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.,
Unu esemplară 5 cr. v. a. sau
15 bani.
Atâtă abonamentele câtă și
inserțiile suntă a se plăti
înainte.

Nr. 139.

Brașov, Sâmbătă 22 Iunie (4 Iulie).

1891

Nou abonament

la

„GAZETA TRANSILVÂNIEI”.

Cu 1 Iulie 1891 stilu vechiu
se deschide nou abonamentu, la care în-
vitată pe toți amicii și prijiitorii fetei noastre.

Prețulu abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe unu an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe unu
anu 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de
Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria: pe unu 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe unu 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se pôte face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoescă a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administraținea „Gazetei Transilvâniei”.

Cestiunea lucrătorilor din Tran-
silvania și rezolvarea ei.

I.

In Nr. 132 alu „Gazetei” amă
arătată cu cifre neîndoișe, că
măsurile de prohibițione luate de
guvernulu ungaru contra locuito-
rilor mărginași români și sēcui,
ce treceau în România la lucrulu
câmpului și la alte ocupațiuni, au
avutu dreptă consecință de a
opăci pe o parte din ei și de a
face ca în locul lor să trecă în
România în masse lucrătorii ro-
mâni dela Abrudă, Zarandă și
Năsăudă, apoi lucrătorii ungaru
dela Seghedină, Maramureșu și
Hadikfalva (Bucovina) și cei ru-
tenii dela Maramureșu și Muncaci-
u. Și era naturală să se întem-
ple așa, fatalmente, într-unu stată
cu populațione relativă numeroasă,
fără industriă și fără capitaluri
mari, unde totul este în regresă,
căci puțină industriă mică a fostă
spulberată din temelă de produ-
sele industriei mari străine, ér in-

dustria mare abia după nume este
cunoscută.

Totă în acelu articulu amă
arătată, că ambele state și gu-
verne — română și ungară — au
stată până acum sceptice față cu
cestiunea lucrătorilor agricolu am-
bulanți și i-au pusă mai multă
pedece, considerându-o ca pericu-
lășă, decâtă au căutată de a pro-
fita din ea și a face să fiă profita-
bilă și pentru lucrătorii și pentru
cele două state, organizându această
mişcare și resolvându-o cum se
cade. Guvernulu ungară, celu mai
directă interesată, n'a făcută pen-
tru acei lucrătorii nici celu puțină
atăta, câtă a făcută pentru emi-
granții ungaru, rutenii și slovaci,
cari trecă pe veciă în America,
adecă să facă prin oficiile postale
din Transilvania o statistică am-
nunțită despre banii și sumele in-
cruse în interioră, pentru lucrulu
brută și manuală din România,
care după a noastră părere trebuie
să fiă forte considerabile.

Dela apariționea studiulu nos-
tru și până acum însă s'a pe-
trecutu unu evenimentă însem-
nată, pe care nu-lă putemă trece
cu vederea. S'a ivitu adecă, pre-
cum scimă, o revoltă între mun-
citorii agricolu din Batoșia, căreia
cădura victimă mai multe persoane
și a eșitu la iveală, că populația
muncitoare agricolă din comitatele
cele mai mari și mai bogate ale
Ungariei, ca Bichișulă, Cianadulă
și Aradulă este minată și adăpată
de idei și de teorii subversive ale
socialismului, și că populațione
agrară din Alföld-ulă celu mă-
nosă strigă că nu o mai pôte duce
și că este espusă să pieră de fôme.

De aceste calamități și teorii
periculoșe populaționea transilvană
fără deosebire de naționalitate a
rēmasă până în prezentă terită, cu
tôtă crisa și dērăpănarea econo-
mică, ce bântue țera, și cu totă
administrația destrăbălată care face

poporulu vieța și subsistința și
mai grea și mai nesuportabilă, de-
cătă este după firea lucrului.

Dēcă poporulu muncitoru tran-
silvană a fostă și rēmasă până acum
indiferentă și neaccesibilă pentru
teoremele și instigațiunile subver-
sive, această este de a se atribui
pe de o parte simțulu și carac-
terulu său celu integru, ér pe de
altă parte apropierei și contactu-
lui nemijlocită alu lui cu Româ-
nia, unde treceau lucrătorii și ó-
menii scăpătați dela noi, când nu
mai puteau duce nevoile și dato-
riile, lăsându casă și masă, cu pas-
portă, séu fără elă, și unde în 2—3
luni agonisau mai multă decâtă
acasă cu familia anul întregă, de-și
puteau plăti birurile și datoria.
Dintre cei cari vină în România
1/3 suntă cu pașportă, ér 2/3 fără
de pașaporte, cari se strecură prin-
tre finanți și pe strimtorii neum-
brate, numite în deobște „Vama
cucului”.

Dēcă însă poporulu transilvană
a rēmasă până acum intactă de
teoriile de rēsturnare ale ordinei
sociale actuale, continuându-se de-
răpănarea economică și sistema de
ađi, de ală esploata, nimeni nu ne
garantăză, că elă va rēmané ferită
și neaccesibilă loră și pentru viitor.
De aceea ar trebui să se tranșeze
definitivă cestiunea lucrătorilor
agricolu din Transilvania cu o oră
mai înainte, ér nu să se amâne și
oprimeze prin totă felulă de șicane
și măsură utopice.

In specială așteptările pentru
o regulare echitabilă și definitivă
a acestei cestiuni trebuie să se în-
drepte mai întâiu la guvernulu
ungară și în deosebi la d-lă Mi-
nistru de agricultură conte A.
Bethlen, căruia ca Ardeleană de
origine și ca fostă prefectă în 2
comitate și orașe mărginașe, tot-
odată centre ale traficulu nostru
cu România, i-se atribue, că pri-
cepe și cunoșce raporturile sociale,

politice și economice ale Tran-
silvâniei, și apoi cătră guvernulu
română, în interesul și folosul
ambeloră țeri limitrofe.

Și în ce pôte să consiste această
regulare definitivă? Acestă o vomă
arăta-o în altă numără.

Dr. G. M.

CRONICA POLITICĂ.

— 21 Iunie (3 Iulie).

— O fôie din Pesta scrie, că deși
căldura e nesuferită, totăși creșce în
camera ungară numărul oratorilor in-
scriși pentru desbaterea generală a pro-
iectulu privitoră la administrațione de
stată. Ce e dreptă stânga extremă încă
nu e pe deplină înțelșă de a face ob-
strucțiune formală, dér în faptă e de-
cisă la această, și deorece desbaterea ge-
nerală în casulă celu mai favorabilă s'ar
termina în septemăna viitoare, când apoi,
se voră mai ține și cuvântările finale
cari érași voră dura o septemăna, de
aceea în cercurile parlamentare se vor-
besce, că pentru véra această e eschisă
posibilitatea desbaterei speciale a pro-
iectulu și se ventilăză cestiunea, că ore
ce drumă va alege guvernulu. Alaltăeră
au putută vorbi numai trei oratori.

— Diarulă „Narodni Listy” din Praga
declară, că nu e adevărată, că deputa-
tulă Vasaty ar fi fostă desavuată pentru
ideile esmise în vorbirea sa din parla-
mentulu din Viena. Clubulu Cehiloră și
întréga națione cehică consimte cu Vasaty
în privința această. Deputatulă Tilscher a
dise numai în declararea sa, că acum nu
este timpulă pentru rezolvarea unoră
astfelu de idei. Cehii nu voră renunța
nici-odată dela rolulă loră de conducători
ai Slaviloră austriaci și nu voră înceta
să simpatizeze cu Rusia. Renascerea na-
ționei cehice stă în strinșă legătură cu
isbinșile Rusiei. Pentru Poloni e o ne-
fericire, că s'a sistată mișcarea husită
din Polonia înainte de a se fi putută
desvolta ródele sănătoșe ale chiămării
Iagelloniloră pe tronulă Boemiei.

— Diarulă „Przeglond” anunță din
Praga, că serbarea Socol a făcută o im-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

(4)

Inimă de aură.

Română, de I. Edhor. Tradusă, de Julla.

Mai era numai o đă până la pleca-
rea Ruth. Sorele nu se ivi de locă de
după stratulă de nori întunecoși, ca și
când ar jeli despărțirea, ce trebuia să
se întem-ple înc asală Dölligă. Vechiulu
orologiu de pe părete bătă de patru ori
Ana veni cu ună pahară de lapte înăuntru.
— „Ruth, cea din urmă beutură re-
creatôre a ta. Vorba această rēsună cru-
delă nu-i așa?”

Ana ținea cugetătoră paharulă în
mână.

— „Ore mai bé-voiu vre-odată lapte
din paharulă acesta?”

— „Noi sperămă sigură, că tu
în véra viitoare érași vei veni pentru a
rēméné timpă mai îndelungată la noi.”

— Adă și pe sora ta cea mașteră
dise Ana rîdendă; soiu, că fără dēnsa cu
greu te vei mai decide a călători.

— „In véra viitoare? Ce bucurășă
ași veni! Inșă nu! e prea curēndă. Pôte
la vreo cățiva ani odată, și atunci tre-
buie să mă înșoțescă și sora mea. Dēră

până atunci multe se potă schimba...
Ore mai afla-vé-voiu acasă?”

— „Pe noi?” — Fetele forestieru-
lui riseră. „Pentru-ce nu?”

— „Voi vé puteți mărita până a-
tunci!”

— „Celă puțină una dintre noi dise
Ana privindă spre Eva. Acestă își clă-
tină frumosă i capă, dîcendă: Eu nu!”

— „Astăđi ț-i-ai făcută propunerea
astă?” întrebă Ana aprôpe fără rēsul-
flare.

Eva făcu din capă. „Eu nu mă voiu
mărita nici-odată”, dise ea.

— „Evă”, dise Ana, „tu șci că ai
promisă și apoi acum?... Inspectorulă
tocmai ieri dîcea cătră tata, că Arnold
e omă bună și că s'ar bucura multă
dēcă tu...”

— „Când a dîs'o elă această?” întrebă
Eva.

— „Eri; elă preamăresce caracterulă
lui Arnold, conscientiositatea cu care
își implinesce datorința lui.”

— „Taci, te rog!” dise Eva pu-
nēndu-și mână pe peptă.

Intrăceea forestierulă iutră. Ana îi
luă în grabă pușca din spate, ér Ruth,

deșertă tăcută paharulă și merse spre elă.

— „Ești gata de călătoriă, — plecă
deja?” o întrebă forestierulă.

— Da d-le Dölling; suntă silită
să mă reîntorcă la casa mea.”

— „Pentru ce nu rēmăi, ca să te întâ-
rescu deplină...”

— „Nu potă rēmăné nici la ună
casă, dise Ruth. M'am cugetată, că dēcă
ași fi singură cu Ana și amă lucra sir-
guinciosă, economisândă câte ceva, ar fi
mai bine. Așadēră rēmasă bună, d-le
Dölling, și-ți mulțamescu de mii de ori
pentru binefacerea și iubirea, cu care
m'ați primită.” Ruth apucă ambele mână
ale forestierulu.

— „Dumneđu se te pădēcă și con-
ducă, copila mea! Mă bucură, că pădu-
rea noastră te-a făcut atât de sănătoșă și ve-
selă. Așa dēră, că vei păstra o amintire
amicabilă, atâtă pădurei, câtă și nouă?”

— „Ah, eu vé datoreză multă mul-
țumită. Mă voiu gândi contină la dîlele
ce le-am petrecută aici! Eva, cugetă și
tu câte-odată la sermana fată, care a
fostă atâtă de fericită la voi, învêțandă
a iubi splendôrea naturei.”

După această Ruth scôse o pungă cu

banii și dise plângendă: „Sora mea îmi
trimise o sumulă de bani, ca să vi-o
dau. E forte puțină în asemănare cu
ceea ce vé datorescu.”

Ana își deschise brațele: „Dragă
Ruth, tu ne consideră prea puțină, dēcă
cređi, că noi lăsămă a ni-se plăti pre-
tinia ospitală. Și tocmai dela tine, pe
care te iubescă atâtă de multă?” dise
ea stringendă-o la sină. „Nu plânge,
vino, că noi te petrecem...”

— „Ruth, domnișôră Ruth!” se auđi
de-odată o voce din tufișă.

Asesorulă Helda stetea înaintea ei.
„Te-am căutată, domnișôră, tótă după
amēđa. Am fostă și la fântăna Nimfe-
loră. Mi-am gândită inșă că nu vei pă-
răsi frumoșă noastră pădure, fără a-i dîce
ună rēmasă bună. De multă te-am zărită
printre arbori, inșă erai atâtă de cufun-
dată în gândiri.”

— Ruth suspină adēnoș.

— „Acuma-ți potă dîce și d-tale
rēmasă bună, domnule asesoră; abia
mai credeamă că te voiu întelni.”

— „Rēmasă bună? Nu, Ruth, scumpă
Ruth, nu rēmasă bună ci...”

Juna fată se retrase înspăimântată;

presiune neplăcută asupra oșpeților poloni, fiindcă *immulă Țarului* cântată după „*Marseilles*“ regulată producea o mare insuflețire printre Cehi și că *oșpeții franceși* au avut preferință prin logile dela teatru, pe când unii dintre oșpeții poloni nici n'au putut intra. Polonii și de astă-dată s'au convins că majoritatea Cehilor simpatizează cu Rusia.

— După cum se telegrafază din Hamburg, tratatul triplei alianțe a fost subscris de împăratul Germaniei pe bordul corăbiei „Cobra“.

— Din Belgradă se telegrafază, că după informațiunile primite dela ambasada rusă, regele Alexandru va pleca în 22 Iulie n. prin Turnu-Severin la Galați, de unde cu o corăbiă rusă va merge la Odessa. De aici va pleca cu trenul special la Moscova, unde va sosi Țarul și principele Muntenegrului, Nichita, alături oșpe va fi regele Alexandru mai multe zile.

— Împăratul și împărătesa Germaniei au sosit în ziua de 1 Iulie în Amsterdam în Olanda, unde fură primiți cu mare insuflețire și simpatie. Foile germane se exprimă foarte favorabil asupra vizitei acesteia. Ziarul „National Ztg“ declară, că Germania nu nisuesce o alianță cu Holanda, ci dorește numai *neutralitatea ei*. Cestiunea de *aprovisionare*, jucându un rol foarte important în războiul viitor, e de dorit, ca porturile Olandei, ca a unui stat neutral, să rămână deschise pentru importul de cereale.

— După cum află „Standard“ tratatul triplei alianțe s'a prelungit cu *unile modificări*. Aceste modificări s'au comunicat în 30 Iunie guvernului englez, care nu a fost consultat la pertractarea tratatului. „Standard“ crede, că în noul tratat există un punct, în care se prevede, că în cazul când Italia s'ar întempla să atace Franța, celelalte două puteri centrale ce pozițiune vor avea să ia în acestă casă.

— Președintele Scupștinei, d-lă Catică, publică în ziarul „Dnevni List“ ună ciclă de articoli din incidentul petrecerii lui Tricupis la Belgradă, în care pledază cu totă căldura pentru ideea *confederațiunii balcanice*.

— O telegramă din Petersburgă anunță, că în guvernamentele Saratov, Tambov, Pensa, Simbink și Kazan a izbucnit o revoltă între țereni din cauza fimei ce domnesce în acele ținuturi. Țeranii revoltați din Tambov au năvălit asupra grânariilor și magazinelor de bucate, încât a trebuit să intervină miliția. Se dice, că în aceste magazine sunt depuse cantități mari de pâine de seacă.

SCRILE ȚILEI.

— 21 Iunie (8 Iulie.)

Nouă catedrală în Bucuresci. Afămă din diarele de dincolo, că în Bucuresci se va edifica o biserică catedrală pomposă. Comisiunea instituită spre acest scop a ales ca terenul locul din fața Academiei, unde se află statua lui Mihail Vitězulu.

La băile din Basna ni-se scrie, că până acuma sunt puțin oșpeți; fiind însă timpul frumos, se speră, că de aici înainte băile vor fi mai bine cercetate.

Demisiunea patriarhului. Patriarhul grecesc din Constantinopol Dionysie al V-lea din motive de sănătate a cerut dela Pörtă demisionarea sa și totodată numirea metropolitului din Heraclea Germanos de locuitoriu până la alegerea unui titular definitiv al dignității de patriarh. Pörta a respins cererea patriarhului pe motivul, că starea sănătății lui nu e de astfel, ca să reclame o retragere și înlocuirea sa cu un locum tenens.

Distribuire de premii. Duminecă în 23 Iunie st. v. se vor distribui premiile pentru elevii liceului privat „Lumina“ din Bucuresci, de sub direcțiunea d-lui D. R. Cordescu. Premiile cele dințiu se dau în cunună, ăr celelalte în cărți.

Armata Rusiei. Puterea armată rusă e teribilă de mare. După datele statistice mai nouă, starea armatei ruse e evalăză în totală la 2,395.327 de soldați, dintre cari 49.169 sunt ofițeri. Numărul căilor face 820.087, adăugând și cele 105.497 de care de munițiune și transport. În timpul de pace, armata constă din 796.868 soldați și 152.386 cai.

Călduri mari. Telegramele din țilele acestea spun, că căldurile pretotindene sunt foarte mari. În Viena a fost la 1 Iulie așa de căldu, încât mulți inși au cădută pe strade leșinați de căldură. În Budapesta căldura e nesuferibilă și locuitorii nu mai știu unde să se scutescă de căldură. La Brașov stăm însă mai bine în privința acasta; temperatura e mai plăcută și în general de prea mare căldură nu ne putem plânge.

Oradea mare, luna lui Iunie 1891.
(Coresp. part. a „Gaz. Trans.)

Când se discuta în colonele „Gazetei“ cestiunea stărilor interne ale *Seminarului român gr. unită din Oradea mare* între Meliton și canonicul Lauran, căruia i s'ari într'ajutor „aprigul L. M.“

acesta din urmă afirmă: că instructorul rus, numai pentru că se se perfecționeze în limba română a mai rămas ună an, și fu aplicat în Seminarul de voivodul tinerilor, pentru ca apoi să se facă popă românesc. Crede că d-lă L. M. asta n'a scris o din glumă; nici că a supt o din degete; căci altcum d-lă Lauran avea datoria să-l desmintească.

Acum se vedem ce a urmat? Numitul instructor în decursul acestei luni a intrat în ordul călugărilor premonstratensi de ritul latin. Lumea se întreabă: ăre Rusul l'a înșelat pe d. Lauran și compania sa; sau eștia au voit să seducă opiniunea publică? Una din două, căci *tertium non datur*.

Diecesa oradană se pöte felicita că a scăpat de un ingrat; deci rezultatul lucrului este: nu persöna ruteanului, ci imprejura, că Seminarul român în contra misiunii Sale culturale, a *spesat fără de folos* cu întreținerea și instruirea aceluia, care și-a părăsit și ritul și naționalitatea, cari după un timp de ședere de 9 ani în Seminar, n'a putut prinde rădăcină în interiorul său.

Altcum lumea dice: dela cap se impute pescele; rectorul Seminarului român este *Abbate latin*!...

Audim, că bietul părinte, (un pălărier în Oradea mare) își blastema fiul pentru că și-a părăsit ritul și limba; eclatantă dovadă, că șermanul industriar are mai multă iubire și rēvna de ritul și de biserică sa, ca păstorii acestora, cari nu pot să nu simțescă, că blăstemul părintelui necăjit, nu rămâne isolat numai asupra fiului rēcăcit.

Orădanu.

Scandal în camera italiană.

În camera italiană s'a întâmplat un scandal, în ședința în care ministrul președinte di Rudini anunță reînnoirea *tractatului alianței triple încă pe șese ani*. Majoritatea camerei primi cu aplauze prelungite anunțarea acasta. Opozițiunea însă compusă din radicali și irredentiști inscenă un mare scandal, care la urmă degeneră într'o bătaie în totă forma. Deputatul radical *Cavallotti* își retrase interpelarea sa asupra situațiunii externe numai ca să nu contribuască a i-se da ministrului un vot de încredere. Deputatul guvernamental *Brin*, îndată anunță o interpelare totu în sensul acasta. Atunci opozițiunea încep să vociferă, să facă șgomot și

și să insulte pe deputatul *Brin*. Cu deosebire făceau scandal *Imbriani* și *Cavallotti*. În mijlocul acestui șgomot asurđitor se ridică ministrul președinte *di Rudini* și vorbi următoarele: „Pot să asigur camera și țera...“ (*afară cu el!* *Taci Satarabba, trara bum bum* se aude în stanga estrema.) Rudini însă continuă: „Strigați numai înainte, țera nu e cu voi. Așadără pot să asigur camera și țera că guvernul va adasta în *acea politici de pace*, pe care de mult o urmăz Italia. *De aceea vor ține cu energie și credința la alianțele cu cele două împărății*. Italia și Europa, o repeșesc acasta, vor pute fi sigure, că vor ține alianțele și cu acasta și pacea. Majoritatea camerei se ridică și aplaudă. Într'aceea opozițiunea înconjură banca ministerială și face scandal. Între alții ia cuvântul deputatul *de Martino*, care insultă pe *Cavallotti*. Acasta se repede la el și strigă: „Ah, *canaliu*, vrăi încă să mă insultă!“ Apoi s'ari peste masa comisiunii camerei, ca să pună pe *Martino*. Dér în drumul său întelni pe deputatul *de Maria* și dă acestuia ună pumnă în față. Amicii lui *Cavallotti* vin și ei umplându spațiul de lângă banca ministerială și se încdereră la *luptă crăncenă cu pumnii*. Deputații *de Maria* și *Cavallotti* încă sunt șangerăți în față, primulu sänge, care a curs pentru alianța triplă. După-ce mai mult funcționari deșertară sala, se găsi pe podin două cravate și o ruptură dintr'o jachetă. Lupta a durat *șeci minute*, și se continuă apoi în coridorele camerei unde se și termină.

Ștanga estrema pentru acasta a înscenat acest scandal, pentru ca să nu i-se dea ocaziune ministrului *di Rudini* ca să capete un vot de încredere.

Din Năsăud.

Comedia cu abdicarea lui Ciocană.
(Fine.)

D-lă *V. Petri*, profesor preparandial în pensii și redactor al revistei „Școala Română“, ia cuvântul și declară, că sprijinesc propunerea d-lui *Dr. Larionessi*, ceteșce și d-sa o propunere motivată în următoarea cuprindere:

Onorabilă comitet!

Ca unul din grănițerii mai vechi, care am luat parte activă la luptele pentru redobândirea bunurilor grănițereșci și pentru menirea lor spre școli școlare, am onörea, în interesul fondurilor nostre școlare, precum și în interesul gimnasului nostru, a face, privitor la abdicarea d-lui Ciocană, următoarea propunere:

1. Considerând șacrificiile fără șemenu pe tot rotogolul pământului, cari le-au adus grănițerii din districtul Năsăudului pe altarul culturii, atunö când au decis, ca fondul lor, cândva de montură, să formeze pe viitor un

ea își ridică apoi privirea pe frumoșă față a asesorului.

Helda îi apucă ambele mâni și o întreabă cu frăgețime: „Vrei să fi soția mea?“

— „Dumneșeu! meu, asta nu se pöte! Decă m'ar șoi originea, creșterea mea, ar veni la convingere, că...“

— „Originea și creșterea d-tale o cunosc în destul. Într'unu miö orășel ca B. așa-ceva nu rămâne ascuns. M'ar permiți, ca să te peșesc, Ruth? Eu töte l'am pus la cale, chiar și cu familia mea sunt înțeles.“

Helda tăcu apoi și se uită serios la fata, care stetea palidă, ascultându cu atențiune.

— „D-ta trebuie să-ți alegi o soție cu o creștere superioară, eu șoi visurile d-tale privitoare la viitor. D-ta în scurtu timp te-ai căi de pașul făcut și te-ai simți foarte nefericit.“

— „Da, Ruth, acela a fost visul viitorului meu, însă el mă conduce ărăș la d-ta. Numai ceva, pentru plăcere mea, va trebui să înveți: eu însu-mi vrău să-ți fi profesor.“

Pe trășurile mișcate ale junelui bărbat trecu o palöre.

— „Nu mă poți iubi?“ întreabă el pripit.

— „Asta nu o dică.“ Ruth deveni roșă. O bucurie nespăș strălucia din ochii plini de foc ai asesorului. Helda îi apucă mâna și o duse la buzele sale.

— „Ruth, pot să spera acuma?“

— „Nu-ți pot da ună cuvânt hotărît. Voi încredința totul surorii mele și ea va decide.“

— „Șoi câtă iușesc pe sora d-tale, și decă imi va succede odată să fiu și eu atăt de iubit de d-ta, atunö mă voi numera între cei mai fericiți. Merg mâne la sora d-tale, ca să-i mărturisesc.“

— „Nu, lasă-mă să merg singur... Încurându vei primi șoiere...“

În fine Ruth se reînörse la soru-sa. „Bună șera!“ salută ea întrând.

Nicö mătășă, nicö verișora nu-i răspunseră. O roșă fină trecu atunö peste față palidă a feii fetei. Ea presimția de ce tăceau ambele, căci ele observară închinăciunea supăș a lui Helda.

— „Isprăvit' ai totu cu Dölling, ca

să nu mai pretindă nimic dela noi?“ întreabă într'unu târziu d-na Stiller în ton aspru.

— „Totul e plătit“, răspunse Ruth abia putându-și reșinea lacrimile.

— „Șperă, că ai și bani de căltoria!“

— „Am, deörece Dölling n'a voit să primescă nimic.“

— „Că ai luat în cinste, nu e frumos; asta o consideră ca o cerșitorie; tu nu trebuia să spui nimic despre imprejurările vöstre... Mulțamesc cerului, că mâne să șfirșesc töte, și cred, că în viitor voi fi scutiță de asemenea ofense.“

Döma Stiller părăsi lărmuind o daia. Afară ploua neîntrerupt. Inserase de totu, și cele două verișore încă totu steteau tăcute.

— „Ruth“, dice Alice în fine; „Ruth, în vıra viitoare va fi cununia mea, atunö vii și tu, nu-i așa?“

— „Nu, Alice; îți mulțamesc, însă nu vii.“

— „Nu fi așa simțitoare. Mama e cam supărată pe tine, fiindcă ține multu la numele ei familiar. Și fiindcă te-a

văcută adese-or venind cu asesorul...“

Fața tinerei fete îngălbini.

— „Iartă, dragă Ruth, eu vrău să te facu numai atentă...“

— „Iartă, dragă Ruth, eu vrău să te facu numai atentă...“

— „Și el?“

— „El s'a dus de aici și mai târziu s'a căștorit; are o soție frumoșă și nice copii farmeocători. Ii merge bine, și în visurile lui, șermana fată n'a mai aflatu loc... ea fu uitată de mult. Sunt foarte rar inimile, cari nu pot uita nicö-odată.“

— „Și acelea sunt inimile de aur, nu-i așa?“

Alice făcu din umeri. (Va urma.)

fondul de stipendiu pentru fii grănicerilor, cari vor studia la institute mai înalte, ori vor învăța meserii, 3/4 din patru părți din fondul, cândva de proveniență, să formeze un fond școlărilor centrali, din care să se susțină toate institutele prevăzute în „Instrumentul Fundațional.”

2. Considerându, că fondul școlărilor centrali, în urma unei administrații nechibzuite, a ajuns acum a nu mai pute face față tuturor exigențelor prevăzute de fondatori și de administrațiunea de mai înainte; dovadă este: că din cauza acesta deja până acum s'au desființat 3 școli triviale, s'a desființat postul profesoral de muzică dela gimnasiu, s'au sistat ajutoarele, ce le primiau școlarii grănicerilor dela gimnasiul nostru, de când există acest institut, s'au mai sistat și primiiile, ce se distribuiau școlărilor dela școlile noastre normale și triviale dela înființarea lor încă, în fine s'au scos în numărul școlărilor de desființat și școlile normale din Monor și Borgo-Prund;

3. Considerându, că această tristă stare a fondului școlărilor centrali ne impune o economie de rigore în administrațiune, o restricție în cheltuieli până la minim, o reducere a tuturor plăților, fără de cari instituțiunea acesta poate să existe;

4. Considerându, că d-lu Ciocan, dela alegerea sa în comitet, a inaugurat o administrațiune prea pentru sine și ai săi, o administrațiune prea darnică, ca să nu dicit risipitoare, dovadă ne nu pot fi următoarele cazuri:

a) Luându d-sa căma Comitetului, cel dîntîi lucru al său a fost a-și spori salariul său și al colegilor săi, și când membrii neprofesori ai Comitetului au declarat, că nu sînt parale, d-lu Ciocan a avut întru nimic o propunere și a stărui să se primescă în scopul acesta desfacerea fondului de rezervă, fondul înființat cu multă prevedere de administrațiunea de mai înainte pentru zile de calamitate, cum sînt cele prin cari trecem acum; fondul de rezervă a umflat salariile la început, dîr sarcinile următoare au cădîtu asupra fondului propriu și l'au redus;

b) Ajungîndu directoru gimnasialu, d-sa a făcut să i-se urce și remunerațiunea de directoru dela 100 fl., cum prevedu statutele vechi, la 300 fl. pe an, și nemulțumîtu nici cu atîta, nu s'a oprit pînă nu i-s'a băgat remunerațiunea în salariu, astfel că acum d-lu Ciocan nu are salariu de profesor de 1130 fl. și remunerațiune de directoru de 300 fl., ci numai un salariu unificat de 1430 fl., după care i-se măsura și decenalele, respective cincenalele, și după care, decă nu se va face corectura acestui inconvenient, i-se va măsura la timpul său și pensiunea, inconvenientu cu atîtu mai mare, cu cît prin breșa făcută de d-lu Ciocan, au mai intrat și alți doi directori și mîne poimîne pot vor mai intra și ceilalți directori de toate categoriile;

a) Cu aceeași dărnicie s'a îngrijit d-lu Ciocan de d-sa și când călătorește, făcîndu a i-se învînta diurne și spese de cărașie domnesc, și adecă în districtu câte 5 fl. pe zi plus 20 cr. de Km., astfel, că o vizită pînă la Bistrița i-o plătesc fondul cu 16 fl. 40 cr., 3/4 în afară de districtu diurna sa este de 15 fl. (marii dignitari de stat au numai 12 fl.) plus spesele cărașiei, astfel că ultimul său particular e de 360 fl. plus salariul de 1430 fl. pe an. Și d-lu Ciocan îi place a călători nu numai scump, ci și mult, a dicit un amic al său,

d) Cum spun cenzorii socotelor, de când e în capul administrațiunei noastre, la totu pasul dai de chitanțe de ale profesorilor gimnasiali, despre sume grase, ce li-s'au asigurat pentru supliniri de colegi, lucru necunoscut la noi mai înainte;

e) Acum, în starea critică a fondului, când desființăm școle, posturi de profesori, ajutoare de școlari, d-lu Ciocan mai face și favoruri la amici, reducîndu d. e. chiria pentru o casă de a fondurilor dela 140 fl. pe an la 72 fl., bine înțeles: pentru un om, care n'are la activul său nici un merit, decăt, că este intimul d-lui Ciocan;

5) Considerându mai departe, că de un timp încôce d-lu Ciocan pare a nu mai avé nici voia, nici putere de lucru, dovadă este, că reprezentațiunea votată de acestu comitet în ședința sa dela 7 Aprilie a. c., reprezentațiune de mare importanță, fiind-că privește romanitatea și confesionalitatea gimnasiului nostru, nici pînă în ziua de azi, după două luni și jumătate, încă n'a eșit din expeditul comisiei administrative; mai departe la gimnasiu d-lu Ciocan nu

mai are azi nici o oră de predare, în sarcinîndu deja la începutul lui Fauru a. c. cu predările sale pe profesorii Dr. Malaici și Lupoe, pînă la finele anului școlărilor curentu, suplinire, care se va pune și ia desigur în sarcina fondului școlărilor, dîr în contra căreia protesteză cu totă hotărîrea.

6) Considerându de altă parte stările, în cari a ajuns în cele din urmă gimnasiul nostru și cari denotă o vedită decădîntă a acestui institut atîtu de scump făcărui sufletu grăniceresc, decădîntă, care se vede din purtarea unora din domni profesori sub raportul moralității, din petrecerea lor în birturi zile și nopți de-a rîndul din neglijerea ôrelor de școlă. . . .

Considerându toate acestea am onore a propune: Onorabilu comitetu binevoescă a primi simplaminte și fără esitare abdicatiunea d-lui Ciocan și prin acesta a pune capetu cumulului de oficiu în persoana sa, cumult, care ne a dus totu rîndul, de care suferim, a avisa pe d-lu Ciocan să-și întorcă și concentre toate grijile asupra gimnasiului și a face, ca bôlele, de cari e atînsu deja, să se vindece cu o oră mai înainte; în fine a alege de presidentu o persoană de un caracteru independentu, cu tragere de inimă cătră instituțiunile grăniceresc și cu destulă energiu spre a ține în respectu și a chema la datorințele lor preșoți cei salariați din fondurile grăniceresc.

Am dicit!
Năsăud, 24 Iunie 1891.

Petri.

Acum se scôlă d-lu Iarda, care se însărcinase a susține în comitetu propunerea comisiei. Nici-odată d-lu Iarda n'a vorbit mai slab și mai fără de legătură ca acum. Se vede, că nu grăiesc dela inimă. Ce vrei — el, care avea să facă laudele lui Ciocan, începe prin a spune, că întorsu numai acum din o călătorie întreprinsă în mai multe comune grăniceresc ca comisaru de esamene, a întimpinat în totu locul *nemulțumire cu stările actuale*, atribuind vina d-lui Ciocan.

Au mai vorbit și alții, unii pro și alții contra, toți forțe pe scurt; pe urmă cestiunea s'a pus la votu. Comitetul se compune din 57 membri, preșent au fost, fără de d-lu Ciocan, 27. Din aceștia au votat propunerea comisiei 17. Intre aceștia sînt: profesori gimnasiali trei (Scridon, Motioc și Ionu Tanco); învățatori normali trei (Iarda, Iacobu Pop și Iuliusu Pop), funcționari la administrațiunea fondurilor trei (Rus, Pavelu, Belteag); funcționari politici și judecătorești trei (judele de cercu V. Popu, protojudele Bodó și asesorul orfanalului Georgiu Anton); medicul școlărilor Dr. Filipanu, medicul din Borgo-Prund Dr. Hângănușiu; trei preoți și adecă: catichetulu dela școlă normală Năsăud, parochulu dintr'unu sat cu Ciocan, Petru Vêrtic, și în urmă profesorulu de teologie din Gherla, Dr. Popu.

Din vorbirea acestui din urmă s'a vedit, că el nu cunoște stările noastre din Năsăud, deși de un timp încôce, și mai ales de când scaunul vicarialu e vacantu, vine desu la Năsăud. Adevăratu, că d-sa comunică numai cu d-lu Ciocan. Inchipuiți-vă acum, că d-sa nedeprinsu a vedé lucrurile cu ochii proprii, ar ajunge a fi vicaru în Năsăud prin protejiunea d-lui Ciocan, unul din ei dispunînd de preoțime, celălaltu de dăscălime, amîndoi de părinții școlărilor și de cei ce vor să contragă împrumuturi din fonduri școlare, ori dela institute de credit, amîndoi apucîndu în cause mari pe cale greșită. Dîmne! Te ia grôza a gîndi gîndulu acesta pînă în capetu.

Așa s'a sfîrșit, pentru acum, comedia cu dimisiunea lui Ciocan. De-i place, să-i fiă de bine. Căt pentru opozițiune, ea n'are causă a regreta, că i-s'a datu ocaziune de a cunoște pe Ciocan și din partea acesta.

Când se prevedea, că în curîndu se va desface districtulu, tribunalulu, judecătoriale etc. și voru rămîne mari și tari în Năsăud numai profesorii gimnasiali, d-lu Ionu Florianu, președinte de tribunalu, ceru să se primescă în statutele

grăniceresc unu punctu, care să interdica intrarea *en masse* a profesorilor, în comisii și comitete, căci, dîse el, *cine să-i țină atunci în respectu și să-i cheme la datorințele lor, când ar abusa de încrederea, ce li-s'a datu?*

A fostu combătutu d-lu Florianu; azi însă toți câți l'au combătutu atunci, recunosc cu o gură, că a veditu mai departe decăt ei d-lu Florianu. Azi d-lu Ciocan e la gimnasiu, la fonduri, la Hebe, la Concordia, la societatea Rebra, la Aurora, în totu locul Ciocan et Comp. De cine să-i pese? Dîr pare că e bătaia lui Dumneșu: gimnasiulu decade, fondulu școlărilor scă, Hebe bolosec, Concordia e închisă, Rebra licuidă, Aurora reduce dividendele, — toate se usucă sub mâna domnului Ciocan. În unu altu număr ne vom ocupa mai pe larg de stările dela gimnasiul nostru, în specialu vom aprecia pe d-lu Ciocan, ca directoru, profesor și pedagogu. △

Correspondența „Gaz. Trans.”

Blașiu, 28 Iunie n. 1891.

Onorabilă Redacțiune! Vă rog să-mi dați locu în preșentulu DV. diaru, ca să schimbă câteva cuvinte cu onorabila Direcțiune a reuniunii de consumu din Blașiu.

Voesu anumit înainte de toate să se soie, că după o schimbare mai îndelungată de păreri, ținîndu-se în această cauză adunare a inteligenței din locu: a cădutu sôrtea pe mine, ca să duc mai departe presidiulu adunărilor, cari să pregătescă terenulu pentru înființarea reuniunii de consumu și să facă și posibilu înființarea ei. Eu am și ținutu fidelu și am condusu mai multe adunări, cari s'au ocupat cu desbaterea statutelor, pentru cari fostu comisii esmis'a spre acestu scop și-a fostu subșternutu proiectulu.

În fine ajungîndu pînă acolo, încă pe ziua de 28 Maiu n. 1890 am conchiămatu pe membrii acționari, cari și-au fostu depusă deja celea 20% din acțiunile, ce au subscris, dîc: i-am conchiămatu la adunarea constituantă pentru revisiunea proiectului de statute, 3/4 pe membrii acționari, cari s'au subscris pentru cumpărarea de acțiuni, dîr procentele recerute, de 20 la sută, nu le depuseseră încă, i-am conchiămatu separatu totu pe atunci cu provocarea espresă, ca spre a pute avé votu în adunarea constituantă, ori înainte de adunare, ori în decursulu ei, asemenea să depune la mâna biroului procentele recerute după acțiunile, ce le-au subscris.

Observu, cumcă cu acea ocaziune mi-am împlinitu strictu și rigurosu datorința de președinte, și nu am datu cuvîntu nici unuia, care nu mi-a doveditu, că și-a plătitu deja procentele după acțiunile cumpărate.

3) Trebuia să o facu acesta pentru a satisface recerinței legii comerciale, fiind-că am voit ca după osteneala, ce o pusesem în atâtea adunări, să iasă de sub presidiulu meu unu lucru bine săvîrșit.

Esaminîndu-se dîr în acea adunare constituantă proiectulu de statute și aflîndu-se, că acela cuprinde în sine recerințele legii comerciale: acelu proiectu s'a dechiăratu de statutul alu reuniunii de consumu din opidulu Blașiu, votatu prin adunarea constituantă, și alegîndu-se totodată membrii direcțiunei și ai comisiei de revisiune: încă atunci, în 25 Maiu 1890, de sub presidiulu meu a trecut unu lucru întregu și finit în mâna direcțiunei alese, care a avut mai departe să subșternă la tribunalu statutele cu consemnarea membrilor acționari, pentru înregistrarea acelor în protocolulu de firme comerciale, și publicarea păsirei în vietă a reuniunii; ea a avut să facă și să ubșternă petițiua la tribunalulu pentru ajungerea scopului de mai sus.

3) Mi iau voia a observa la totu cartia din locu în sume colective, dîr fără ca măcaru pe câte vre-unu căt de micu petecă de hîrtie să avem re-

cunoscutu prin ôre-cine, cumcă care căt am plătitu, așa că la unu casu, când din vre-o nenorocire s'ar nimici ôre-cum cele vre-o două liste zdrențose, pe care sînt scriși cumpărătorii de acțiuni: ar pute deveni și ar puté fi trasă la îndoielă pretensiunea unu sau altuia dintre acționari în privința sumei, ce a plătitu deja.

sult, că pentru facerea și subșternerea la tribunalu a unei cereri suscrite de toți membrii direcțiunei, pe lângă legalizarea subscrierilor lor, și pentru facerea consemnațiunei acționarilor și mîndarea statutelor votate, cari au trebuit să fiă aduse la cereri, și esoperarea ca să se improtocoloze acea firmă și să se publice: dîc, numai pentru acestu puțin lucru e prea lungu timpul, ce a trecut din 25 Maiu 1890 pînă acum; pentru-că reuniunea de consumu nici pînă azi nu o vedem înființată, ci totu lucrulu stagnă și tace, 3/4 banii din procentele plătite ne zac ôre unde, după sciința mea, la banca „Pa-

Eu nu vreu să acuză Direcțiunea ală nici pentru neglijență, nici pentru nepricepere, dîr totuși ni-se pare, că loculu nu și-lu ocupă după cum ar dori acționarii, ca să fiă ocupat acelu locu.

Intr'unu timp așa îndelungat să nu se mai înființeze și să începă a funcționa reuniunea noastră dorită, însemnă atîta, că onorată Direcțiune, în a cărei mînă s'a depus unu lucru gata, este datore cu răspunsu publicu la aceea, că din ce causă nu începe odată a funcționa reuniunea noastră de consumu după menițiunea sa și după cum eu cu siguritate presupun, că au dorit și dorosc toți acționarii, cari s'au înscris pentru ea?

Vre-o căți-va individi aci, în marea noastră majoritate, una s'au scoțit și numai vedem cumcă pe lângă banca „Patria” care își are caracterulu său de institutu românesc, acuma de multu funcționează și-și împarte banii unu institutu de bani aci în locu, cu caracteru unguresc.

De ce dîr atîta trăgănare cu punerea în funcțiune a reuniunii noastre de consumu?

Aceasta e deprimătoru și pentru cugetul, că ôreum are să fiă condusă așadere această reuniune după-ce odată ôre când doră totuși va începe să funcționeze?

Incepui deci prin acesta a deschide ocaziunea și onorabilei Direcțiuni a reuniunii noastre de consumu, și d-lor acționari, ca să-mi combată părerile, ce le-am desfășurat aci, și declarî înainte că nu mă voi simți ofensatu chiar și de voiu fi reprobatu prin toți d-nii acționari, precum nu m'am simțit de locu ofensatu nici prin aceea, că nu am fost alesu nici în direcțiune, nici în comitetulu de revisiune. dîr ca acționaru la totu casulu pretindî ca cei ce s'au pus să stăpînesc peste banulu și alu meu, să se arete, că știu să-lu stăpînesc după cum și eu pot aștepta.

Dr. Iacobu Brîndușanu.
advocat.

Convocare.

Presidiulu „Reuniunii învățătorilor români selăgieni” cu totă onorea face cunoscutu atîtu tuturor membrilor reuniunii, căt și amatorilor de cauza învățămîntului din ținutul Silvaniei și juru, că adunarea generală din acestu an se va ține la 6 Iulie n. c. în comuna Oarța de sus, la care să așteptă unu număr completu din corpulu învățătoresc.

Din încredințarea presidiului
Vasilu Olteanu,
membru.

Voci din publicu.*)

Onorată Redacțiune!

Deorece s'a împrăștiat soirea în Brașov, cumcă cu vre-o câteva zile mai înainte și fi fostu insultat de unu studentu în școlă de inotatu, — declarî prin acesta, cumcă soirea asta este deplină neadeverată și o invențiune malițioasă.

Deorece am făcutu totdeodată pașii de lipsă spre a afla pe urzitorulu acestei defaimări, rog pe onorata Redacțiune de a aduce acestea în fôia D-vostre la cunoscința publică.

Iosifu Engerlein

c. și r. locotenent în regimentulu de infanterie Nr. 2.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacțiunea nu ia răspundere.

Proprietaru:
Dr. Aurel Mureșanu.
Redactoru responsabilu interimalu:
Gregoriu Maloru.

Cursul la bursa din Viena.

din 2 Iulie a. c. 1891

Table of stock market prices in Vienna, listing various securities like gold, silver, and bonds with their respective values.

Cursul pieței Brașov.

din 3 Iulie st. n. 1891

Table of market prices in Brașov, listing various goods and their prices.

Serviciul de Studii și construcțiuni: căi ferate, șossele și poduri alți Ministerului Lucrărilor Publice din România, face cunoscut că are necesitate de Ingineri eșiți cu diplome seu certificate din unele din Școlile Technice: Viena, Berlin, Paris, Bruxelles, Gand, Zurich etc. și se fiă de naționalitate Români seu celți puțin se cunoscă limba Română.

Amatorii d'a fi angajați pe unu, doi seu mai mulți ani, sunt rugați a trimite Serviciului în București Strada Minerva Nr. 16 propunerile cu o copie legală după diploma seu Certificate, cu indicațiunea naționalității, etatea, timpul servit și anume la ce lucrări.

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunii se binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primit diarul nostru până acuma.

CONCURSŪ.

La internatul împreunatu cu școlă civilă de fete a Asociațiunii transilvane e a se ocupa cu 1 Septemvrie n. 1891 postulu de guvernantă pe lângă o remuneratiune anuală de fl. 200 v. a. și întręga întreținere (viptu, locuință, încălțit, luminat, spălat).

Doritorele de a ocupa acestu postu voru avē mai alesu sē pōrte de griă de elevele interne in privința ocupațiunilor în orele afară de lectiuni, în sala de studii și conversațiã în dormitor și refectoriu, conformu instrucțiunilor usitate la internatele mai de frunte, cari există pentru tinerimea de sexul femeiescu.

Concursele insoțite de:

- a) carte de botez,
b) testimoniul despre studiile pregătitoare,
c) o arătare în scris despre ocupațiunea de până acum,
d) o adeverință, că concurenta cunoșce deplin limba română în vorbire și în scriere, precum și limba germană seu cea maghiară, sē se presente subsemnatului comitetu până la 1 Augustu n. 1891.

Din ședința comitetului asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român ținută în Sibiu la 20 Iunie 1891.

G. Barițiu Dr. I. Crișianu
președ. secret. II.

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potu cumpēra în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciurcu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Iunie 1891.

Large table of train schedules and fares between various stations like Budapest, Brașov, Sibiu, etc., including train numbers and prices.

Nota: Numerii încuadrați cu linii grōse însemnăză orele de noapte.